

244

Tudományos és ismeretterjesztő művek

T O L S Z T O J E M L É K K Ö N Y V

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, 500 old. 50 Ft

Nem mindennapi vállalkozás eredménye ez a külsejére nézve is megnyerő, sok fényképpel díszített, terjedelmes könyv. 1960-ban, Tolsztoj halálának jubileumi évében a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár körkérdéssel fordult számos magyar és külföldi íróhoz: milyen hatással volt világképe kialakulására és művészi fejlődésére Tolsztoj életműve? A kérdésre nagyszámú válasz érkezett (hogy csak néhány világhíresség nevét említsük: Dos Passos, Cocteau, Ionesco, Mauriac, Jules Romains, Mulk Raj Anand, Kuo Mo Zso, Aldous Huxley, Bertrand Russel, Leonhard Frank, Anna Seghers, Moravia, Fegyin, Solohov stb.-től), s a szokatlanul nagyméretű nemzetközi ankét válaszaiból nemcsak az derült ki, hogy Tolsztojt a világ minden részén olvassák, becsülik és csodálják, hanem az is, hogy a szellem kiválóságait mindennütt az emberméltóság tisztelete, a béke és a szeretet eszméi hatják át, azok az ideálok, melyeket hatalmas tehetségével Tolsztoj is szolgált.

Az Emlékkönyv legnagyobb része ezeket a nyilatkozatokat tartalmazza. Olyik csak néhány udvarias sor, de akad sok esszévé kerekedő elmefuttatás, irodalomtörténeti értékű emlékezés. Ignazio Silone arról ír, hogyan hatott az írástudatlan olasz parasztokra a *Polikuska* meg-rázó története (ő maga olvasta fel nekik ifjúkorában); Armand Lanoux a már halott Camus tisztelgő véleményét tolmácsolja Tolsztojról; Albert Schweitzer, a nagy emberbarát orvostudós, a kórházi vizsgálóterem asztalán vetette papírra emlékezését első Tolsztoj-olvasmányairól („Az volt az érzésünk, próféta támadt...”); Upton Sinclair bevallja, hogy a *Háború és békét* nem olvasta, de a *Feltámadás*nak sok művészi tanulságot köszönhet; Valentin Bulgakov, a nagy író egykori titkára, személyes élményeit eleveníti föl.

A magyar írók közül hetven-
hetet mutat be a kötet, köztük néhány
szép verset is. Ezenkívül még részlete-
ket olvashatunk Tolsztoj magyarországi
fogadtatásának emlékeiből (Reviczky,
Péterfy Jenő, Bródy Sándor, Gárdonyi,
Ady, Schöpflin Aladár és mások írásait),
továbbá közli az Emlékkönyv a magyar
nyelvű Tolsztoj-kiadások bibliográfiáját,
és a Tolsztoj-művek filmváltozatainak
jegyzékét. Az értékes kiadvány, melyet
Tóbiás Áron szerkesztett, becsületére vá-
lik a Szabó Ervin Könyvtárnak.